

**Quæstionum Canonicarum, In Quinque Libros
Decretalium, Tomus ...**

In Librum I. Decretalium, Per quadraginta, & tres Titulos distributum, in
quo agitur De Constitutionibus, Seu Legibus universim ...

Krimer, Ferdinand

Augustæ Vindelicorum, 1706

Articulus III. De quibus rebus, & contra quos impetrari possint rescripta?

[urn:nbn:de:hbz:466:1-73031](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-73031)

tret rescriptum ad lites sibi generaliter commissas, c. qui generaliter, de Procurator. in 6. Sed not. nunc ex stylo Romanæ Curix regulam illam, ex c. Nonnulli, traditam, non usurpari, posséque ab extraneo, sine mandato speciali, pro alio rescripta justitiæ impetrari, Tholof. l. 2. de rescript. n. 7.

1368. Limitatur .3. ut non procedat in rescriptis gratiæ; ita Suarez de legib. c. 13. n. 6. & 7. ex L. Universis 6. C. de precibus Imperat. offerend. Nam beneficium fieri potest etiam ignorantem, & absenti, c. addens, de præbend. c. si tibi absenti, eod. in 6. sed acceptatio est actus personalis ejus, cui beneficium fit, c. si tibi absenti; sufficit tamen rati-habitio postea facta, gloss. ibid. V. Habueris.

ARTICULUS III.

De quibus rebus, & contra quos impetrari possint rescripta?

1369. **R**esp. ad. 1. materiam rescriptorum Resse res omnes, quæ concedi possunt, & quatenus ad jus pertinent, vel gratiam continent, L. 1. & 3. C. de rescriptis. Hinc super quibusvis rebus, quæ ad jus pertinent, vel gratiam continent (si aliunde concedi possint) impetrari rescripta possunt. Ad. 2. autem Res. rescripta Pontificia impetrari posse tam contra Laicos, quàm Clericos, sive unum, sive plures; etiam cum clausula: & quidam alij, & res alie. Sed nota 1. per hanc non dari facultatem conveniendi personas majores, & digniores expressis; nec agendi super negotiis gravioribus, quàm sint expressa, c. Sedes, 15. h. t. ubi, decernimus, inquit Innocentius III. ut, cum in commissionibus nostris minores, & viliores persone solummodo designentur, majores, & digniores sub generali clausula non intelligantur includi. Sed nec liceat occasione generalitatis hujusmodi multitudinem effrænatam in judicium evocare. Nec super majoribus, & gravioribus negotiis audiantur, qui de minoribus levioribus tantum faciunt mentionem. Si quis vero aliquas personas expresserit, non ut velit cum eis in judicio experiri, sed ut ad pares transire valeat, vel minores (quia fraus & dolus ei patrocinari non debent) tanquam mendax precator careat penitus impetratis.

Not. 2. nec ultra tres, vel quatuor vi illius particulæ (quidam alij) trahendos in judicium, c. 2. eod. in 6. ubi Innocentius IV. cum in multis, inquit, juris articulis infinitas reprobetur, providè duximus statuendum, ut per illam generalem clausulam quidam alij, quæ frequenter in literis nostris inseritur, ultra tres, vel quatuor in judicium non trahantur. Quorum nomina in primo citatorio exprimat Imperator: ne locus fraudi forsitan relinquatur, si circa ea possit liberè variare. Deinde, ut fraudes evitentur, ad plures personales actiones contra eundem etiam ad diversos Judices non posse rescripta impetrari, c. 3. eod. in 6. cujus summa sic habet: si actor contra Reum super pluribus personalibus literas impetrat ad diversos, non valent literæ, nec processus earum: & Reus condemnabitur in expensis. Et idem in Reo conveniente vel reconveniente actorem, eodem durante judicio.

Not. 3. Cistercienses non posse conveniri per rescriptum Papæ, nisi in illo eorū ordo exprimatur, c. cum ordinem, 6. de rescript. item, cum Papa in rescripto mandat de duobus inquiri alternativè, ad certum effectum consequendum, sufficere, alterum probari, c. inter ceteras, 4. eod.

Not. 4. cum per judicium injurijs aditus patere non debeat, c. nonnulli, 28. de rescript. relato supr. in n. 1365. per rescripta justitiæ non posse quem trahi extra suam diocesin ultra duas dietas, nisi ea vel hujus constitutionis faciant mentionem, vel impetrata sint de consensu partium; Innocent. III. in cit. c. eod. Not. 5. si conveniendus per clausulam (quidam alij) moriatur re integra, successorem conveniri non posse, c. Significavit, 36. de rescript.

Not. 6. eum, ad quem dirigitur rescriptum, parere debere, vel justam causam afferre rescribenti, c. Si quando, 5. de rescript. ibi: si quando aliqua tuæ fraternitati dirigimus, quæ animum tuum exasperare videntur, turbari non debes. Qualitatem negotij, pro quo tibi scribitur, diligenter considerans, aut mandatum nostrum reverenter adimpleas, aut per literas tuas, quare adimplere non possis, rationabilem causam prætendas: quia patienter sustinebimus, si non feceris, quod prava nobis fuerit insinuatione suggestum. Ex quo

PP 3 textu

1370.

1371.

1372.

1373.

textu colliges, in quaestione facti, per falsam suggestionem, seu narrationem, vitiari rescripta Pontificia posse.

1374. Not. 7. rescriptum datum Capitulo (sede vacante) ut vices gerenti Episcopi, & non impletum ante creationem Episcopi, ab eo impleri debere, c. *Eam te*, 7. de *rescript.* Unde cum is, qui, antequam rescriptum à Capitulo impletum sit, in Episcopum electus, infecto negotio eum, pro quo rescriptum datum fuerat, remiserit, rescripsit ei Alexander III. *quod nullatenus facere debuisset*, si datam literarum diligentius attendisset; cum tempore, quo literæ ipsæ datæ fuerunt, de Capitulo ipso esset, sicut qui erat Archidiaconus, & Canonicus ejusdem Ecclesiæ, nec esset adhuc in Episcopum consecratus.

1375. Not. 8. quando monasterij, & Abbatis negotia sunt eadem, & indistincta, rescriptum ad Abbatem valere, *etiam non expresso conventu*, nec ob id appellare licere; secus si sint omninò discreta, c. *Edoceri*, 21. de *rescript.* ibi: *nisi alia causa rationabilis suffragetur, per appellationem se tueri non possunt, quo minus debeant auctoritate literarum huiusmodi legitime respondere*: Cum ex officio suo teneantur congregationum suarum negotia procurare: *Nisi forte Abbatis, & Conventus negotia essent omninò discreta.*

ARTICULUS IV.

Quæ sit vis Rescriptorum?

1376. **R**esp. vim rescriptorum esse hanc præter ea, quæ subjungam, quòd is, ad quem diriguntur, vel parère debeat, vel justam excusationis causam asserre Rescribenti, ut dicitur c. *Si quando*, 5. de *rescript.* & L. *Eleganter*, §. *si post rem*, ff. de *condict. indebiti*, ubi dicitur, *rescripto, Principis esse obtemperandum; nec ab ejus forma recedendum*, L. *quid tamen*, 21. ff. de *arbitr.* & c. *Cum venissent*, de eo, qui mitt. in possess. Habetur enim pro lege, L. 2. C. de *legib.* & pro sententia definitiva; Barbosa in *jurisprud.* Brocardica, l. 16. V. *rescriptum, axiom.* 2.

1377. Not. autem. 1. rescriptum facere jus inter omnes, si non sit restrictum ad personam, vel causam; tunc enim inter eos tantum valet, & jus ponit, quos concernit, L. 2.

C. de *legibus*; & tunc vocantur *personalia*; excipe nisi rescribens voluerit generaliter ea obtinere, licet eorum occasio data sit ex certa solùm causa, L. 3. C. *eod.* Ex quo vides, quòd rescriptum in materia particulari inter personas, quarum interest, faciat jus speciale; in alijs constituat legem generalem, c. 1. *dist.* 19. & glossa in c. *extua*, V. *consultationi, de fil. presbyt.* Sanchez de *matrim.* l. 2. D. 31. Layman, l. 1. tr. 4. c. 6. §. 3. n. 13. Armilla V. *Rescriptum*. Not. 2. rescriptum ad unius personam directum non ita strictè accipiendum esse, ut socio non faciat prodesse communionem causæ, L. 1. C. de *divers. rescript.* & Navarr. *consil.* 44. de *sent. excom.* n. 7. & colligitur ex dictis supra.

Not. 3. ex Zoëtio *cit. de rescript.* n. 26. ne contingat lædi jus privati, rescripto per importunitatem, vel pravam insinuationem extorto, antequam executioni mandetur, eum, cujus posset interesse, audiendum esse, si fortè justam executioni causam opponere possit. Hinc Judicis, ad quem rescripta diriguntur, est, imprimis advertere, *num preces veritate nitantur?* quæ clausula, ut rescriptum valeat, *jure civili* exprimenda est; L. *fin.* C. de *divers. rescript.* quamvis *de jure Canonico* non necessariò exprimenda sit, sed jure isto semper subintelligatur, c. 2. de *rescript.* ibi: *quoniam non credimus ita præcisè scripsisse; & in huiusmodi literis (nimirum Apostolicis, ut habetur in rubrica) intelligenda est hæc conditio, etiamsi non apponatur: si preces veritate nitantur.* id quod etiam dicitur in c. *ex parte*, c. *olim de rescriptis*; & omiſſa in rescriptis sæcularibus, irrita ea facit rescripta L. *fin.* C. de *divers. rescript.*

Not. 4. omnia rescripta Apostolica continere suas clausulas restrictivas, & limitativas, quæ eliciuntur ex visceribus utriusque juris; & ideo rescripta etiam gratiosa, reducuntur semper ad dispositionem juris cõmunis, in quantum fieri potest juxta L. *Si quando*, C. de *inoffic. testam.* sic Corradus in *Praxi dispens. Apost.* l. 2. c. 3. à n. 14. Not. 5. rescripta *delegatoria* nō extendi ad personam non expressam: ut dicitur c. *Significanti, de rescript.* intellige, quando is, ad quem fit delegatio, determinatè *sub suo nomine, vel officio* exprimitur. Hinc delegationem expressè factam *Vicario* seu, *Officiali*, non potest